

Βικτώρ Ουγκώ

«Λουκρητία Βοργία»

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΝΤΑΝΟΥ

Με το συνώνυμο της μοιχαλίδας, της διεφθαρμένης, της φόνισσας, της αιμομίκτισσας, της γυναίκας της κραιπάλης και των οργίων πορεύτηκε η Λουκρητία Βοργία από τα 14 χρόνια της μέχρι τα 38 της, ώσπου άφησε την εγκόσμια ζωή παίρνοντας συνάμα μαζί της τρεις αποτυχημένους γάμους και τους θανάτους των τριών παιδιών της.

Αυτή είναι η ιστορική εικόνα της Λουκρητίας Βοργία, κόρης του Πάπα Αλέξανδρου ΣΤ' που ανέβηκε στον παλικό θρόνο το 1492.

Όμως άνθρωποι που γνώρισαν από πολύ κοντά την Λουκρητία μιλούν με κολακευτικά λόγια για την καλοσύνη της, τη σεμνότητά της και τη διακριτικότητά της. Και γράφει ένας απεσταλμένος του δούκα της Φεράρας που ήθελε να την παντρέψει με τον γιο του: «Η ζωή της είναι όχι η ζωή μια απλής χριστιανής, αλλά μιας ευλαβικά και βαθύτατα θρησκευόμενης ψυχής».

Μέσα απ' αυτούς τους ακραίους χαρακτηρισμούς της πιο συζητημένης γυναίκας για την ελαστική της ηθική, από τον Μεσαίωνα κι εδώ, άντλησε την έμπνευσή του ο **Βικτώρ Ουγκώ** και έγραψε το θεατρικό του έργο «Λουκρητία Βοργία», γι' αυτό και μας την παρουσιάζει στην αρχή του έργου αρχομανή και διεφθαρμένη και στο τέλος μας την παραδίδει εξαντλημένη και στοργική μητέρα.

Μέγιστος ποιητής και μυθιολογιογράφος ο **Βικτώρ Ουγκώ** θεωρήθηκε ο αρχηγός της Ρομαντικής Σχολής, ο δε πρόλογος που είχε γράψει στο θεατρικό του έργο, «Κρόμβελ» υπήρξε το μανιφέστο του ρομαντισμού, και φυσικά ο ρομαντισμός είναι αυτός που χαρακτηρίζει τα έργα του και αυτός ακριβώς ο ρομαντισμός ήταν που γοήτευε, συγκινούσε και μάγευε το κοινό της εποχής του με κύρια στοιχεία του το πάθος του έρωτα, τους συμπαιθείς, ταπεινούς και κατατρεγμένους και γενικά τη σύγκρουση των αντιθέσεων, με τη μακροσκελή πλοκή και τον ποιητικό λόγο. Τα μυθιστορημάτα του «Αθληοί» και «Παναγία των Παρισίων» γαλούχισαν πολλές γενιές ρομαντικών, ενώ τα θεατρικά του έργα «Ρουί Μπλας», «Μαρία Ντελόρμ» και «Λουκρητία Βοργία» στάθηκαν τα υποδειγματικά μοντέλα του ρομαντικού θεάτρου. Το έργο του «Λουκρητία Βοργία» που ο ομώνυμος ρόλος του σαγήνευσε όλες τις μεγάλες πρωταγωνίστριες του κόσμου στις παλιότερες κυρίως εποχές, παίζεται και πάλι στην Ελλάδα ύστερα από 100 χρόνια που παρουσιάστηκε στην Αθήνα. Τώρα δίδεται η ωραία ευκαιρία στο κοινό να γνωρίσει την ιστορική προσφιλότητα της Λουκρητίας

Βοργία δοσμένη όπως την φαντάστηκε ο μεγάλος **Ουγκώ**. Πραγματικά ήταν μια σημαντική προσφορά στα θεατρικά πράγματα το «ξέθαμμα» από την **Αιμιλία Υψηλάντη** αυτού του άγνωστου σε δύο τουλάχιστον γενιές έργου.

Στη δομή του το έργο μου θύμισε λίγο πολύ τα ραδιοχρονικά που γράφαμε παλιά για το ραδιόφωνο με κεντρικό ήρωα μια ιστορική μορφή πλαισιωμένη από δευτερεύοντα πρόσωπα που μέσα από τον καθημερινό τους λόγο έβγαιναν τα γεγονότα, ο χαρακτήρας του ήρωα και οι πράξεις του. Πάνω σε ένα παρόμοιο πλάνο αναπλάθει την ιστορία του με ελεύθερη φαντασία ο **Ουγκώ**. Ζωγραφίζει με έντονους χρωματισμούς τη Βοργία και μας την δείχνει να παλεύει ανάμεσα στην αρχομανία της, τον έρωτά της για τον Τζενάρο και τη μετανοημένη και πονεμένη μητέρα. Όλα όμως αυτά τα σπέρματα της δράσης μάς τα δίνει με τον λόγο και όχι με την εικόνα.

Ο **Νίκος Χαραλάμπος** με εξωτερικά σκηνοθετικά κόλπα προσπάθησε να δώσει το αναζητούμενο ύφος του έργου, στην όλη παράσταση. Κίνησε με γοργούς ρυθμούς τους ηθοποιούς με δευτερεύοντες ρόλους, αφού δεν είχαν να πουν και τίποτα το ουσιαστικό. Έδωσε όμως έναν ωραίο παλμό σε όλη τη δουλειά του.

Το ελλειπτικό σκηνικό του **Άγγελου Αγγελλή** που ασφαλώς τού το επέβαλε η μικρή σκηνή του Θεάτρου, αφαιρούσε όλη τη μεγαλοπρέπεια του έργου. Μάλιστα, ήταν υπερβολικός με τις συμβολικές νεκροκεφαλές, των εγκλημάτων των Βοργία.

Τα κοστούμεια του ωστόσο ήταν έξοχα και καλοσχεδιασμένα στο στιλ της εποχής, με αρμονικούς χρωματισμούς.

Ερμηνευτικά όλο το έργο στηρίζεται στον ρόλο της Λουκρητίας Βοργία που υποδύθηκε η **Αιμιλία Υψηλάντη** και η οποία πρόβαλε με την υποκριτική της ικανότητα όλες τις κρυφές πτυχές των επιδιώξεων της ηρώιδας. Ήταν έγκυρη σε όλες τις μεταπτώσεις της: σκληρή, επιθετική, ερωτευμένη, τραγική, τρυφερή μητέρα. Ο **Τζόννυ Θεοδορίδης**, Τζενάρο, πολλές φορές έβρισκε το σωστό μέτρο της έκφρασής του μα και πολλές φορές το έχανε. Είχε όμως μια όμορφη σκηνική παρουσία. Το στιλιζάρισμα του **Περικλή Μουστάκη** ευνόησε την απόφασή του γιατί έδειχνε τη σιγουριά του ισχυρού. Ήταν όμως κακός στα πολύ γκροτέσκο. Ικανοποιητική η ερμηνευτική άποψη του **Χρήστου Ευθυμίου** στους δύο ρόλους που υποδύθηκε. Στην παράσταση πήραν ακόμη μέρος ο **Σπύρος Περγίδης**, **Φώτης Μακρής**, **Ισιδ. Σταμούλης**, **Μάνος Ζαχαράκος** και **Λώρα Στύλιση**. Το κείμενο έχει τη σφραγίδα της μεταφραστικής γνώσης του θεατρικού λόγου της **Μίτσης Κιονγιουμιτζόγλου**, ενώ η μουσική έχει έντονη και έξοχα ερμηνευτική τη σφραγίδα του **Μιχάλη Χριστοδουλίδη**.

Μια πολύ ενδιαφέρουσα παράσταση για όσους θέλουν να γνωρίσουν κάτι άλλο από τα πολυπαιγμένα και επαναλαμβανόμενα